

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 03.10.1980, sp. zn. 6 Tz 40/80, ECLI:CZ:NS:1980:6.TZ.40.1980.1

Číslo: 24/1981

Právní věta: II. K otázce totožnosti skutku. Ak je páchatel stíhaný obžalobou preto, že používal podriadených pracovníkov v pracovnom čase pri stavbe rodinného domu, totožnosť skutku sa nemení, ak sa zistí, že používal takýchto pracovníkov pre svoj prospech aj pri iných prácach.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 03.10.1980

Spisová značka: 6 Tz 40/80

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Totožnost skutku

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. c
§ 158 odst. 1 písm. a 141/1961 Sb. § 267 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1981 sb. rozh.

II. K otázce totožnosti skutku.

Ak je páchatel stíhaný obžalobou preto, že používal podriadených pracovníkov v pracovnom čase pri stavbe rodinného domu, totožnosť skutku sa nemení, ak sa zistí, že používal takýchto pracovníkov pre svoj prospech aj pri iných prácach.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 3. 10. 1980 sp. zn. [6 Tz 40/80](#).)

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie Mestského súdu v Košiciach z 19. novembra 1979 sp. zn. 7 T 586/79 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 1980 sp. zn. 9 To 29/80 a Mestskému súdu v Košiciach prikázal, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Mestský prokurátor v Košiciach podal na Mestskom súde v Košiciach obžalobu na MUDr. T. H. pre trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. na

tom skutkovom základe, že v rokoch 1970-1974 ako prednosta protetického oddelenia Fakultnej nemocnice v K. prikazoval svojim podriadeným pracovníkom, aby v pracovnom čase namiesto práce v zamestnaní pracovali na výstavbe jeho rodinného domu. Deväť pracovníkov spolu s obvineným odpracovalo v pracovnom čase 31 pracovných dní, za čo dostali vyplatenú mzdu na pracovisku. Tým vznikla Fakultnej nemocnici v K. škoda v sume najmenej 3384 Kčs.

Okrem toho 30. augusta 1973 prikázal zamestnancovi F. M., aby zhotovil z kože, ktorá bola majetkom Fakultnej nemocnice v K., poľovnícku tašku, čím spôsobil tejto organizácii ďalšiu škodu 280 Kčs.

Mestský súd v Košiciach prejednal vec na hlavnom pojednávaní a uznesením z 19. novembra 1970 sp. zn. 7 T 586/79 podľa § 223 odst. 1 Tr. por. z dôvodov uvedených v ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) Tr. por. zastavil trestné stíhanie obvineného pre prečin proti majetku v socialistickom a osobnom vlastníctve podľa § 3 odst. 1 písm. c) zák. č. 150/1969 Zb. Skutkový stav určil tak, že obvinený v čase od roku 1970 až do roku 1972 ako prednosta protetického oddelenia Fakultnej nemocnice v K. prikázal svojim podriadeným pracovníkom, aby v pracovnom čase namiesto práce v zamestnaní pracovali pri výstavbe jeho rodinného domu, pričom 5 pracovníkov odpracovalo v pracovnom čase osem pracovných dní, za čo dostali vyplatenú mzdu na pracovisku. Tým vznikla Fakultnej nemocnici v K. škoda vo výške 955,76 Kčs.

Proti uzneseniu Mestského súdu v Košiciach podal sťažnosť mestský prokurátor v Košiciach, ktorú Krajský súd v Košiciach zamietol uznesením z 31. januára 1980 sp. zn. 9 To 29/80 podľa § 148 odst. 1 písm. c) Tr. por.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal generálny prokurátor SSR sťažnosť pre porušenie zákona v neprospech obvineného. Vytkol súdom, že nesprávne hodnotili vykonané dôkazy, keď neuverili svedkom, ktorí usvedčovali obvineného v celom rozsahu obžaloby. Skutočnosť, že svedkovia pracovali pre obvineného v pracovnom čase nielen na výstavbe rodinného domu, ale aj pri rôznych iných prácach, nemôže narušiť totožnosť skutku. Preto nemožno akceptovať záver súdu, že tieto práce neboli uvedené v obžalobe. Obvinený zneužíval svoje postavenie vedúceho lekára a zneužíval svojich podriadených na svoje obohatenie. Skutok mohol spáchať len z titulu svojej právomoci, ktorú zneužíval. Vo vzťahu k podriadeným zamestnancom oddelenia išlo o takého zodpovedného pracovníka, ktorý sa podieľal na plnení úloh spoločnosti a štátu a ktorý svoju právomoc využíval na svoje obohatenie, teda vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu. Preto bolo treba jeho konanie posúdiť aj ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák.

Najvyšší súd SSR preskúmal podľa § 267 odst. 1 Tr. por. na základe sťažnosti pre porušenie zákona správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že zákon bol porušený.

Najvyšší súd SSR najprv rozviedol, v ktorých smeroch treba dokazovanie ešte doplniť a v ktorých smeroch hodnotili súdy dosiaľ vykonané dôkazy nesprávne. Ďalej uviedol:

Generálny prokurátor SSR vytkol v sťažnosti pre porušenie zákona aj to, že mestský súd uviedol nesprávne vo svojom rozhodnutí, že nebolo predmetom žaloby, že svedkovia sa zúčastňovali nielen na výstavbe rodinného domu, ale aj pri iných prácach, ako je oplotenie záhrady, zhotovenie klieťky pre sliepky, sťahovanie starožitností. Uviedol, že skutok je totožný, ak je totožné konanie alebo následok.

Podľa § 220 odst. 1 a 4 Tr. por. súd môže rozhodnúť len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom

návrhu, nie je však viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe.

Totožnosť skutku sa nerozumie úplná zhoda skutkových okolností. Súdna prax pripúšťa odchýlky od skutkového stavu uvedeného v obžalobe, či už tak, že sa k nemu pripoja nové skutočnosti v obžalobe neuvedené, alebo že sa vynechajú niektoré skutočnosti v obžalobe uvedené, ak sa ukázali nesprávne, alebo že sa skutočnosti určitým spôsobom len modifikujú, pokiaľ sa tým nemení podstata skutku. Pretože podstatu skutku treba vidieť predovšetkým v konaní páchatela a v následku, ktorý z neho vyplynul, bude totožnosť skutku zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania alebo totožnosť následku. Z toho vyplýva záver, že súd nie je viazaný rozsahom skutku, ako je uvedený v obžalobnom návrhu, ale je povinný objasňovať dokazovaním celý skutok tak, ako vyplynul z dokazovania na hlavnom pojednávaní. Má teda pripojiť ďalšie nové skutočnosti, aj keď v obžalobnom návrhu neboli uvedené (pravda, za predpokladu, že takéto skutočnosti nemenia podstatu žalovaného skutku, a teda netvoria nový skutok) alebo má vynechať niektoré skutočnosti v obžalobe uvedené, ktoré dokazovaním neboli preukázané.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal mestský súd vykonať dokazovanie v tom smere, či svedkovia pracovali pre obvineného v pracovnom čase nielen na výstavbe rodinného domu, ale aj pri rôznych iných prácach, a podľa výsledkov vykonaného dokazovania mal upraviť skutok tak, ako sa stal. Podstata skutku, používanie podriadených pracovníkov za mzdu zamestnávateľa pre seba, sa tým nemení a nemení sa ani následok.

Krajský súd, ktorý vo veci konal na základe sťažnosti mestského prokurátora v Košiciach, prehliadol uvedené nedostatky prvostupňového súdu a porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5, 6 a § 148 odst. 1 písm. c) Tr. por.

Napokon generálny prokurátor vytkol v sťažnosti pre porušenie zákona aj to, že konanie obvineného popísané v obžalobe bolo treba posúdiť aj ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák., lebo u obvineného išlo o takého zodpovedného pracovníka, ktorý sa podieľal na plnení úloh spoločnosti a štátu a ktorý svoju právomoc využíval na svoje obohatenie, teda vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu.

Podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák. sa trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa dopustí verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu.

Pojem verejného činiteľa vymedzuje zákon zo štyroch základných hľadísk:

a/ musí ísť o voleného funkcionára alebo iného zodpovedného pracovníka národného výboru, súdu alebo iného štátneho orgánu, štátnej hospodárskej, družstevnej alebo spoločenskej organizácie, alebo o príslušníka ozbrojených síl alebo ozbrojeného zboru;

b/ musí sa zúčastňovať na plnení úloh spoločnosti a štátu;

c/ musí pritom používať právomoc, ktorá mu bola zverená v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh;

d/ trestný čin musí byť spáchaný v súvislosti s touto právomocou a zodpovednosťou.

Ak niektoré z týchto hľadísk nie je splnené, nejde o verejného činiteľa.

Obvinený vykonával funkciu prednostu protetického oddelenia Fakultnej nemocnice v K. Podľa

štatútu fakultných nemocníc uverejneného vo Vestníku MZD SSR zo 7. júla 1971 prednostovia kliník (nie prednostovia oddelení) riadia a vykonávajú liečebnopreventívnu starostlivosť, výučbu a výchovu poslucháčov lekárskejších fakúlt, žiakov stredných zdravotníckych škôl, vedecko-výskumnú a výchovnú činnosť a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov.

Podľa odst. 4 za liečebnopreventívnu činnosť, ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov a za účelné hospodárenie so zverenými prostriedkami zodpovedajú prednostovia kliník a primári oddelení riaditeľovi fakultnej nemocnice. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd SSR požiadala riaditeľa Fakultnej nemocnice v K. o oznámenie, akú právomoc mal obvinený ako prednosta protetického oddelenia Fakultnej nemocnice v K., ktoré úlohy ako vedúci pracovník zabezpečoval a o čom sám v rámci svojej právomoci rozhodoval. Z prípisu Fakultnej nemocnice v K. z 9. septembra 1980 sp. zn. 412/1980 KaPP vyplýva, že vedúci oddelenia je v svojej činnosti pri zabezpečovaní liečebnopreventívnej starostlivosti podriadený riaditeľovi nemocnice s poliklinikou. Vykonáva najťažšie diagnostické a terapeutické úkony. Za vedecko-výskumnú činnosť zodpovedá riaditeľovi. Organizuje a riadi činnosť oddelenia, zodpovedá za odbornú úroveň jeho práce, stará sa o odborný rast pracovníkov oddelenia a o ich etickú výchovu, navrhuje a vyjadruje sa k ich prideleniu na oddelenie, zaradeniu do funkcie na oddelení a k určaniu ich platov a odmien v rámci pridelennej kvóty. Zabezpečuje plnenie úloh oddelenia a zodpovedá za účelné a efektívne využívanie kádrov a materiálnych potrieb.

Z uvedeného vyplýva, že obvinený v uvedených súvislostiach nevykonával právomoc verejného činiteľa a preto nebol verejným činiteľom. Nerozhodoval o pracovnom zadelení podriadených pracovníkov a nebol oprávnený prikázať im prácu mimo pracoviska na svojej súkromnej stavbe. Podriadení pracovníci si toho boli vedomí a žiadosti obvineného sa podriadili len preto, že boli na ňom do určitej miery služobne závislí.